

GAD 05.02.2015 0026

Concern

Aan het gemeentebestuur
van de 17 deelnemende gemeenten
in de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
-	2015/278	5 februari 2015
Onderwerp	Bijlage(n)	Behandeld door
Regionaal Risicoprofiel	Samenvatting concept-regionaal risicoprofiel VRZHZ	N. Kaim 088 636 5305

Geacht gemeentebestuur,

Op 23 maart 2011 heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) voor de eerste maal een regionaal risicoprofiel vastgesteld. Een regionaal risicoprofiel is een inventarisatie en analyse van de in de regio aanwezige risico's plus de risico's uit aangrenzende gebieden en levert input voor het regionale beleidsplan VRZHZ.

In opmaat naar de komende beleidsperiode is het regionaal risicoprofiel VRZHZ volledig herzien. Met genoegen bieden wij u hierbij een samenvatting van deze herziening aan. Het volledige rapport kunt u raadplegen en/of downloaden via www.vrzhz.nl. Op nader verzoek kunnen wij u eventueel een papieren versie doen toekomen.

Zienswijzen

Wij streven er naar om het concept-regionaal risicoprofiel nog vóór de zomervakantie van 2015 ter vaststelling aan te bieden aan ons algemeen bestuur. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt het risicoprofiel vast na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten, waarbij het bestuur de raden tevens verzoekt hun wensen kenbaar te maken omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid. Derhalve leggen we het concept-regionaal risicoprofiel bij deze aan u voor. U kunt uw zienswijzen tot uiterlijk 24 april 2015 sturen naar:

Het dagelijks bestuur van de VRZHZ
t.a.v. mevr. E.M. van Biene Vlasblom
Postbus 350
3300 AJ Dordrecht

Informatiebijeenkomst

Omdat wij het belangrijk vinden dat uw raad tot inhoudelijk goede zienswijzen kan komen, organiseert de VRZHZ op **maandag 9 maart 2015** om **19:30 uur** een informatiebijeenkomst voor raadsleden over het concept-regionaal risicoprofiel en de relatie met het nieuwe Beleidsplan VRZHZ.

Deze bijeenkomst wordt gehouden in de brandweerkazerne te Sliedrecht aan de Middeldiepstraat 44, 3361 VT.

De heer J. Heijkoop (portefeuillehouder) en de heer C.H.W.M. Post (algemeen directeur) zijn bij deze avond aanwezig, samen met mevrouw Liesbeth van Biene Vlasblom (programmamanager Risicobeheersing). De digitale uitnodiging hiertoe ontvangt u tijdig via uw griffier.

Wij verzoeken u deze datum alvast te noteren in uw agenda.

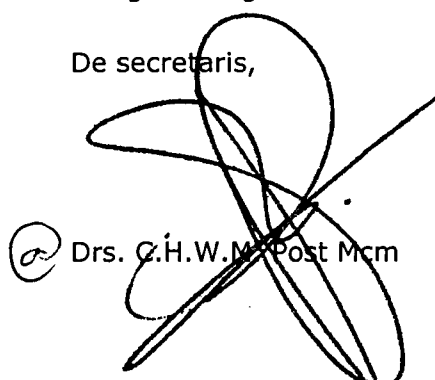
Voor nadere informatie of een inhoudelijke toelichting kunt u contact opnemen met mevrouw Liesbeth van Biene Vlasblom, programmamanager Risicobeheersing bij de VRZHZ, tel. 088 636 5409 of mail em.van.biene@vrzhz.nl.

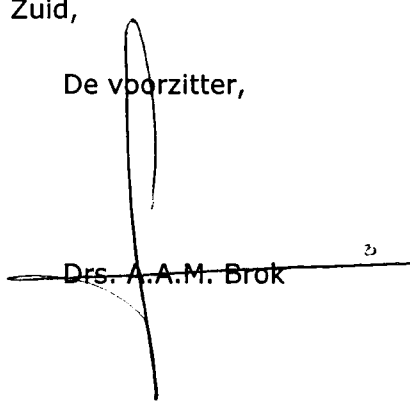
Hoogachtend,

Het dagelijks bestuur van de
Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid,

De secretaris,

De voorzitter,

 Drs. C.H.W.M. Post Mcm

 Drs. A.A.M. Brok

Samenvatting herziening regionaal risicoprofiel VRZHZ

1 *Inleiding*

Op 23 maart 2011 heeft het algemeen bestuur van de VRZHZ voor de eerste maal een regionaal risicoprofiel vastgesteld. Een regionaal risicoprofiel is een inventarisatie en analyse van de in de regio aanwezige risico's plus de risico's uit aangrenzende gebieden

Een regionaal risicoprofiel bestaat uit¹;

- Een overzicht van risicovolle situaties binnen de veiligheidsregio die tot een brand, ramp of crisis kunnen leiden,
- Een overzicht van soorten branden, rampen en crises die zich in de veiligheidsregio kunnen voordoen,
- Een analyse waarin de weging en inschatting van de gevolgen van de soorten branden, rampen en crises zijn opgenomen.

Het doel van het regionaal risicoprofiel is dat het bestuur in staat wordt gesteld afgewogen strategische beleidskeuzes te maken om de (beperkt) beschikbare middelen zo gericht mogelijk in te zetten op de belangrijkste risico's en kent hiermee een koppeling met het regionaal beleidsplan.

In het regionaal risicoprofiel wordt de focus niet alleen gelegd op de risicosituaties die daadwerkelijk aanwezig zijn, er dient ook te worden verkend welke voorzienbare ontwikkelingen kunnen leiden tot nieuwe risico's of tot het wegnemen daarvan. Zo kunnen voorzienbare trends en ontwikkelingen worden beschouwd, zoals nieuwe technologieën, nieuwe of toekomstige wet- en regelgeving of bijvoorbeeld geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

Het bestuur van de veiligheidsregio stelt een regionaal risicoprofiel vast na overleg met de raden van de gemeenten in de regio, waarbij het bestuur de raden verzoekt hun wensen kenbaar te maken omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid.²

Het beleidsplan van de VRZHZ dient mede gebaseerd te zijn op het bestuurlijk vastgestelde risicoprofiel.³

In de aanloop naar de tweede beleidscyclus van de VRZHZ is het in maart 2011 vastgestelde regionaal risicoprofiel volledig herzien.

2 *Opbouw regionaal risicoprofiel*

Het regionaal risicoprofiel voor de VRZHZ is opgesteld volgens de "methode nationale risicobeoordeling (programma nationale veiligheid) en de "landelijke handreiking regionaal risicoprofiel".

Dit brengt de volgende opbouw met zich mee

- Het risicobeeld; een inventarisatie van soorten branden, rampen en crises die in de regio kunnen voorkomen;
- De risicoduiding; een uit het risicobeeld afgeleid overzicht naar soorten branden, rampen en crises;

¹ Artikel 15 tweede lid onder a, b en c Wet veiligheidsregio's.

² Artikel 15 derde lid Wet veiligheidsregio's

³ Artikel 15, eerste lid Wet veiligheidsregio's

- Een uitwerking van realistische scenario's gekoppeld aan incidenttypen;
- De risicoanalyse; m.b.v. landelijke beoordelingsmethodiek bepalen hoe waarschijnlijk het is dat een bepaald scenario de komende beleidsperiode werkelijkheid wordt en hoe erg dat is als het gebeurt (impact).

De risico's waaraan de regio wordt blootgesteld zijn voor een deel regiospecifiek (de risico's zijn aanwezig door activiteiten en functies in of het karakter en de geografische ligging van het gebied) en voor een ander deel als generiek aan te merken (de risico's zijn in de VRZHZ aanwezig maar niet in hogere mate dan in de rest van Nederland, denk bijvoorbeeld aan een pandemie of extreem weer).

Op basis van het risicobeeld zijn, werkend vanuit de landelijke scenarioselectie, scenario's benoemd die zich binnen de VRZHZ zouden kunnen voordoen.

Uitgangspunt bij deze selectie was dat de scenario's zich daadwerkelijk kunnen voordoen in onze regio (geen waarschijnlijkheid 0), realistisch van aard zijn (geen worst case) en overstijgend aan het "dagdagelijkse" werk van de hulpdiensten.

De uitgewerkte incidentscenario's zijn volgens de landelijke systematiek ondergebracht in de volgende categorieën;

<i>Natuurlijke omgeving</i>	Bijvoorbeeld overstromingen, extreem weer
<i>Gebouwde omgeving</i>	bijvoorbeeld brand in winkelcentrum met bovengelegen woningen, verzorgingstehuizen, brand in binnenstad
<i>Technologische omgeving</i>	Bijvoorbeeld incident met gevaarlijke stoffen
<i>Vitale infrastructuur en voorzieningen</i>	bijvoorbeeld langdurige stroomuitval, uitval gasvoorziening
<i>Verkeer en vervoer</i>	bijvoorbeeld ongeval in een tunnel, aanvaring op het water
<i>Gezondheid</i>	bijvoorbeeld pandemie
<i>Sociaal-maatschappelijke omgeving</i>	bijvoorbeeld paniek in menigten

3 *Weging van de risico's*

Nadat op basis van het risicobeeld de voor de VRZHZ realistisch geachte scenario's zijn geduid, heeft de beoordeling van de impact en waarschijnlijkheid ervan plaatsgevonden met behulp van experts van binnen en buiten de regio en vanuit onze partnerorganisaties. De weging van de risico's gebeurt los van bijvoorbeeld politieke of economische belangen. Door gebruik te maken van specialistische vakinhoudelijke kennis van experts is beoogd een zo objectief mogelijk beeld van de risico's in de regio te geven.

De uitkomsten van de analyses worden gepresenteerd in een risicodiagram.

4 De herziening; wat is nieuw, wat is gewijzigd?

In deze herziene versie van het regionaal risicoprofiel VRZHZ zijn alle eerder uitgewerkte scenario's opnieuw tegen het licht gehouden. Nieuwe trends en ontwikkelingen zijn meegenomen en waar mogelijk zijn effecten van beleidsinspanningen van de afgelopen beleidsperiode meegewogen.

Wijzigingen

De verschuivingen in risico's ten opzichte van de vorige versie van het regionaal risicoprofiel betreffen;

- De waarschijnlijkheidsbeoordeling van de overstromingsscenario's; voor bepaalde dijkringen is op basis van nieuwe onderzoeksresultaten een hogere waarschijnlijkheid van overstroomd bepaald.
- De waarschijnlijkheidsbeoordeling van een ongeval met gevaarlijke stoffen bij bedrijven; op basis van onderzoeksresultaten en expertmeningen is de waarschijnlijkheid van een incident met gevaarlijke stoffen bij bedrijven hoger beoordeeld.
- Gewijzigde risicobeoordeling ten gevolge van de ontwikkelingen m.b.t. scheiden van wonen en zorg; nieuwe regelgeving heeft o.a. tot gevolg dat ouderen en verminderd zelfredzame mensen langer zelfstandig blijven wonen en dat de mate van zelfredzaamheid van bewoners van verzorgingstehuizen zeer laag is. Deze verschuiving van risico's is nader uitgewerkt.
- De impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling van de pandemie (mild en ernstig); op basis van een actualisatie van de nationale Risicobeoordeling is de impact en waarschijnlijkheidsbeoordeling van deze scenario's naar beneden toe bijgesteld.
- De waarschijnlijkheidsbeoordeling van een ziektegolf; i.v.m. een toenemende waarschijnlijkheid van een ziektegolf (polio) in combinatie met een lage vaccinatiëgraad onder bepaalde bevolkingsgroepen in de regio is dit scenario in het risicoprofiel opgenomen.

Nieuw toegevoegde scenario's

Nieuwe ontwikkelingen en trends hebben geleid tot aanvulling van het regionaal risicoprofiel met de volgende scenario's;

- Doorbraak regionale keringen (met overstroming tot gevolg);
- Incident met alternatieve brandstoffen (LNG/CNG)⁴
- (proef)boringen schaliegas
- Voetbalrellen (gerelateerd aan FC Dordrecht in de eredivisie)

Vervallen scenario's

- Onrust tijdens oude en nieuw; ondergeschikt aan het scenario onrust in probleemwijken.
- Mexicaanse griep (H1N1 2009); kan door actualisatie van het pandemiescenario komen te vervallen.
- Luchtvaartincident; valt vanwege de lage waarschijnlijkheidsbeoordeling buiten het risicodiagram.

⁴ LNG; Liquefied Natural Gas
CNG; Compressed Natural Gas

- Uitval GMC; maakt onderdeel uit van overige scenario's vallend onder vitale infrastructuur en voorzieningen.

5 Inhoudelijke samenvatting

5.1 Natuurlijke omgeving

Overstromingsscenario's

De regio is een laaggelegen en waterrijk deltagebied, beschermd door een stelsel van aaneengesloten waterkeringen ook wel dijkringen genoemd. De regio heeft te maken met overstromingsrisico's zowel vanuit de rivieren als vanuit zee. De instanties die binnen de VRZHZ belast zijn met het waterbeheer zijn het Waterschap Rivierenland (dijkring 16 en 43), het Waterschap Hollandse Delta (dijkring 17, 21 en 22) en Rijkswaterstaat. Een relatief klein gedeelte van de regio (Gorinchem Oost, Hoog Dalem) valt binnen dijkring 43 (Betuwe/Tieler- en Culemborger waarden). Dijkring 43 maakt tevens onderdeel uit van het regionaal risicoprofiel van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid.

De overstromingsscenario's per dijkring zijn opnieuw gewogen met behulp van uitkomsten uit het project Veiligheid Nederland in Kaart 2 (VНК2). VНК2 geeft een beeld van overstromingskansen, gevolgen en risico's voor een dijkringgebied. De in VНК2 berekende overstromingskansen laten zich niet zonder meer vergelijken met de wettelijk vastgelegde overschrijdingskansen van de waterstanden die de primaire keringen veilig moeten kunnen keren, zoals in het vorige regionaal risicoprofiel gehanteerd. VНК2 geeft een schatting van de overstromingskansen van een dijkringgebied en heeft economische schade, slachtoffers door overstroming en bijbehorende risico's nader in beeld gebracht.

M.b.v de beschikbare cijfers en informatie die VНК heeft opgeleverd, heeft in samenwerking met Waterschap Hollandse Delta, Waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat en de provincie Zuid-Holland een herziening van de overstromingsscenario's per dijkring plaatsgevonden.

Nieuwe inzichten leiden er toe dat de waarschijnlijkheidsbeoordeling voor de komende beleidsperiode voor dijkringen 16, 21 en 43 een waarschijnlijkheidsklasse opschuift van "onwaarschijnlijk" naar "mogelijk".

Naast de primaire keringen die ons beschermen tegen een overstroming vanuit zee of de grote rivieren, bestaan er ook regionale keringen. Deze regionale keringen voorkomen wateroverlast vanuit het regionaal watersysteem zoals boezems en plassen. Na de dijkverschuiving in Wilnis en Terbregge in 2003 zijn ook de regionale keringen van een veiligheidsnorm voorzien. In de periode van 2009 tot 2013 zijn de regionale keringen getoetst. Daarom is in de herziening van dit regionaal risicoprofiel ook een uitwerking van het scenario "doorbraak regionale keringen" opgenomen. Dit scenario scoort een beperkt tot aanzienlijke impact in de waarschijnlijkheidsklasse "mogelijk".

De regio kent geen grote bos- of heidegebieden, waarmee grootschalige natuurbranden geen voor de hand liggend risico vormen voor de regio. Intensieve recreatie, in de vorm van grootschalige kampeerterreinen of bungalowparken in natuurgebieden, vindt in de regio niet plaats. De Hollandsche Biesbosch wordt vooral bezocht door dagjesmensen.

Extreme weersomstandigheden zoals zware stormen, langdurige droogte/hitte, extreme koudeperiode of extreme regenval, kunnen in de regio voorkomen, maar vormen op zichzelf geen specifiek regionaal risico en kunnen als generiek risico worden bestempeld.

De regio ZHZ behoort niet tot de gebieden waar aardbevingen te verwachten zijn.

5.2 Gebouwde omgeving

Risico's bij grote branden in de regio kunnen voortkomen uit de aard van de bebouwing of te maken hebben met de functie van het gebouw en de aard van de gebruikers.

De historische binnensteden van Dordrecht, Gorinchem en Leerdam vertonen bijvoorbeeld een afwijkend brandpreventief bouwkundig beeld t.o.v. recentere bouw. De kans op branduitbreiding/brandoverslag en daarmee een grote brand is daardoor groter.

Bij gebouwen met een bijzonder gebruik (kwetsbare objecten) kan binnen de VRZHZ gedacht worden aan de gevangenis (Dordrecht), ziekenhuizen, verzorgingstehuizen en (andere) gebouwen met een grootschalige publieksfunctie. Bij ziekenhuizen, verzorgingstehuizen e.d. komt de kwetsbaarheid voort uit de beperkte mate van zelfredzaamheid van de aanwezigen. Bij gebouwen met een grootschalige publieksfunctie ligt de kwetsbaarheid op het vlak van het grote aantal aanwezige personen in een bepaalde ruimte.

Bij de herziening van het incidenttype "brand in gebouw met verminderd zelfredzamen" spelen de decentralisaties in het zorgdomein een grote rol.

Een aantal verzorgingstehuizen in de regio sluit haar deuren en de verzorgings- en verpleegtehuizen die blijven bestaan zullen een categorie bewoners huisvesten met een zware zorgvraag en een sterk verminderde zelfredzaamheid.

Mensen worden geacht langer zelfstandig te wonen en zullen in veel gevallen terug moeten vallen op mantel- en thuiszorg. Het gaat dan bijvoorbeeld om beginnend dementerenden, mensen die op een aantal momenten per dag medische zorg en/of verzorging nodig hebben, maar ook bijvoorbeeld psychiatrische patiënten die niet langer voor een begeleide woonvorm in aanmerking komen.

Met de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) worden de gemeenten verantwoordelijk voor het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van inwoners met een beperking, chronisch psychische of psychosociale problemen.

Met name de snelheid waarmee de decentralisatie van taken en regelgeving van rijk naar gemeenten plaatsvindt, maakt het moeilijk de (verschuiving van) risico's die hiermee gepaard gaan t.b.v. het risicoprofiel te duiden. Inspelend op deze veranderingen is het eerder uitgewerkte scenario "brand in een gebouw met verminderd zelfredzame personen" gesplitst en is een scenario "brand met betrokkenheid van verminderd zelfredzame personen" toegevoegd.

Verwacht wordt dat het vaker voor gaat komen dat hulpverleners bij een melding van een "normale" woningbrand, te maken zullen krijgen met verminderd zelfredzame bewoners. Ook zullen escalaties van mensen met een acute psychische hulpvraag zich vaker via de politie en/of andere hulpdiensten openbaren. De trend van een stijgend

aantal woningbranden waarbij ouderen zijn betrokken zal zich naar verwachting voortzetten⁵.

5.3 Technologische omgeving

Bedrijven

In de regio ZHZ is een aantal bedrijven gevestigd waar gevaarlijke stoffen worden bewerkt, verwerkt of opgeslagen. De risicovormende bedrijven vallen veelal onder de werking van het 'Besluit externe Veiligheid Inrichtingen' (Bevi) – in ZHZ ca. 90 bedrijven- of het 'Besluit Risico's en Zware Ongevallen '99 (BRZO), in ZHZ 16 bedrijven.

Ten opzichte van het voorgaande risicoprofiel is de waarschijnlijkheid naar een klasse hoger opgeschoven. Dit op basis van expertmeningen en recente onderzoeken.

De regio ligt in het invloedsgebied van ongevallen met gevaarlijke stoffen in het Rotterdamse Havengebied en industriegebied Moerdijk. Binnen de regio bevinden zich geen kernenergiecentrales. De invloed van een incident bij Doel (België) en Borssele beperkt zich naar verwachting tot een effect op de voedselketen.

Transport

De regio is een doorvoerroute van (gevaarlijke) goederen vanuit de Rotterdamse haven naar o.a. België en Duitsland. Vervoer van gevaarlijke stoffen vindt plaats over de weg, het water, het spoor en per buisleiding.

Weg

Het basisnet weg maakt duidelijk dat vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg ook in de toekomst plaats zal vinden over de A15, de A16, de A27 en de N3. Deze wegen zijn in het basisnet aangewezen als internationale verbindingen, kennen een veiligheidszone en een zogenoemd 'plasbrand aandachtsgebied' (PAG), dit laatste in verband met effecten van een ongeluk met de meest vervoerde brandbare stoffen (benzine en diesel).

Door ondermeer de aanleg van de 2^e Maasvlakte en daarmee gepaard gaande groei van vervoer zal, ondanks de "modal shift" van weg naar water en spoor, het vervoer in de toekomst naar verwachting niet afnemen.

Spoor

De spoorlijn door Dordrecht en Zwijndrecht vormt een verbinding tussen het Rotterdamse havengebied en België en over de Betuweroute worden de goederen van en naar Duitsland vervoerd. Met name de spoorzone in Dordrecht en Zwijndrecht kent (externe) veiligheidsknelpunten. Het basisnet spoor kent aan dit traject de zwaarste categorie toe, waardoor ook in de toekomst vervoer van gevaarlijke stoffen over dit traject 'gegarandeerd' blijft.

⁵Van de twintig branddoden in het eerste kwartaal van 2014 waren acht personen ouder dan 65 jaar. In het eerste kwartaal van 2013 overleden twee ouderen. Het aantal van 20 branddoden betekent meer dan een verdubbeling ten opzichte van het eerste kwartaal in 2013.

De komende beleidsperiode zullen de gevolgen van de aanleg van het zogenoemde derde spoor langs de Betuweroute van Zevenaar/Emmerich tot Oberhausen in Duitsland merkbaar zijn.

Door de aanleg van dit derde spoor is een capaciteitssprong op de goederencorridors mogelijk en kan de groei van het spoorgoederenvervoer worden gefaciliteerd. De capaciteit van de Betuweroute gaat dan van 110 (in 2013) naar 160 treinen (in 2020) per dag.

Voor het zover is zal de regio tussen 2015 en 2020 geconfronteerd worden met verminderde capaciteit op de Betuweroute als gevolg van de werkzaamheden. De aanleg van het derde spoor is een complex werk waar veel en langdurige buitendienststellingen voor nodig zijn. DB Netze, de Duitse infrastructuurbeheerder, heeft hiervoor, op hoofdlijnen, het volgende bouwplan opgesteld;

- 2015: 7 weken aansluitend en 10 weken aansluitend loopt de capaciteit op de Betuweroute terug naar 40 treinen per dag (voorbereidende werkzaamheden).
- 2016: een half jaar loopt de capaciteit terug naar 40 treinen per dag.
- Vanaf 2017 – 2022: één week per maand loopt de capaciteit terug naar 25 treinen per dag. In de overige drie weken per maand zijn er geen capaciteitsbeperkingen. Daarnaast zal vanaf 2017 een aantal weekenden geen of beperkte capaciteit beschikbaar zijn.

Bij het samenstellen van een maatregelenpakket, waaronder herroutering, is men ervan uitgegaan dat de wet Basisnet in werking is. De grootste risicoruimte voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is binnen het Basisnetkader beschikbaar op de Betuweroute en juist deze is in de periode van werkzaamheden minder beschikbaar. Deze ontwikkeling heeft een (tijdelijke) toename van gebruik van andere routes, waaronder het spoor door Dordrecht en Zwijndrecht tot gevolg.

Water

Vervoer van gevaarlijke stoffen over het water vindt voornamelijk plaats over de (Oude) Maas, de Kil, de Merwede en de Noord. Kegelligplaatsen zijn te vinden in de Nieuwe Merwede (tegenover de Beatrixhaven te Werkendam), het Hollands Diep (Noordelijke Voorhaven van de Volkeraksluizen), de Kil ('s-Gravendeel), Oude Maas (Kolenhaven en zeehaven Dordrecht) en Boven Merwede (1e Voorhaven Gorinchem). Het knooppunt van de rivieren de Noord, Merwede en Oude Maas is één van de drukst bevaren wateren van Europa. Dordrecht heeft de 6e zeehaven van Nederland, waar o.a. overslag van aardolieproducten, erts, mineralen, metalen en chemicaliën plaatsvindt.

Buisleidingen

De Hoeksche Waard vormt één van de belangrijkste schakels in het Nederlandse transportnetwerk van en naar het Rotterdamse havengebied. De buisleidingenstraat (Pernis-Moerdijk-Antwerpen) loopt door het oostelijk deel van de Hoeksche Waard en de buisleidingstrook (Europoort-Moerdijk-Antwerpen) loopt langs de kern van Oud-Beijerland. Daarnaast liggen in dit gebied hogedruk aardgastransportleidingen, leidingen voor het transport van brandbare vloeistoffen, ethyleenoxide en propyleen en is de regio Zuid Holland Zuid van een nieuwe gasleiding voorzien van Wijngaarden naar Ossendrecht.

Nieuwe scenario's

Een nieuw incidenttype is aan het risicoprofiel toegevoegd, te weten "opkomst alternatieve brandstoffen (LNG/CNG)". Het scenario rondom de alternatieve brandstoffen zou als deelscenario kunnen vallen onder de incidenttypen "incident (explosie, toxische wolk, plasbrand) bij bedrijven of vervoer". In deze herziening is dit scenario afzonderlijk gepresenteerd omdat bij de risicobeoordeling met name de onbekendheid en snelle opkomst van de stof als brandstof een rol speelde. De opkomst van met name LNG als brandstof loopt vooruit op wet- en regelgeving, standaardisering van veiligheidsvoorzieningen maar ook bijvoorbeeld op les- en leerstof van de brandweer (en andere hulpdiensten).

Ook een verkenning van het scenario "proefboringen schaliegas" is aan het regionaal risicoprofiel toegevoegd. In de regio Zuid-Holland Zuid bevindt zich in de ondergrond binnen een aantal gemeenten mogelijk winbaar schaliegas. Eind 2013 heeft de minister van Economische Zaken besloten tot het uitvoeren van een onderzoek naar alle locaties in Nederland waar proefboringen naar schaliegas kunnen plaatsvinden. Dat zal ongeveer 1,5 jaar in beslag nemen. Pas daarna zal het kabinet een besluit nemen of er (proef)boringen naar schaliegas komen. Momenteel zijn er geen locaties genoemd die binnen de regio Zuid-Holland Zuid liggen.

Er zijn in de regio nog geen opsporingsvergunningen verleend en daarmee op een termijn van enkele jaren geen concrete onderzoeken te verwachten. Het is wel mogelijk dat de komende beleidsperiode de discussie gestart wordt over (proef-)boringen op langere termijn.

5.4 Vitale infrastructuur en voorzieningen

Vitale infrastructuur kenmerkt zich door de grote mate van verwevenheid en onderlinge afhankelijkheid. Uitval van vitale infrastructuur, zoals nutsvoorzieningen, kan via cascade-effecten leiden tot een ontwrichting van de samenleving. Concreet moet worden gedacht aan de uitval van bijvoorbeeld elektriciteits-, gas- en drinkwatervoorziening, maar ook aan voorzieningen voor spraak- en datacommunicatie. De regio erkent de nutsbedrijven als partner in de crisisbeheersing. D.m.v. afspraken (convenanten) wordt met name getracht de impact van uitval van voorzieningen te reduceren. Binnen ZHZ maakt ook een aantal verkeersobjecten (tunnels en/of bruggen) onderdeel uit van de vitale infrastructuur.

Ten opzichte van het vorige regionaal risicoprofiel is de weging van de risico's vallend onder dit hoofdstuk ongewijzigd gebleven.

Verkeer en vervoer

Grote verkeers- en vervoersincidenten kunnen zich in de regio voordoen op de (snel)wegen, het spoor, in wegtunnels (Drechtunnel, Kiltunnel, tunnel onder de Noord, Heinenoordtunnel) en spoortunnels (Sophiaspoortunnel, Giessentunnel en HSL-tunnels) en op het water. Op het water is hierbij met name de combinatie van waterrecreatie/pleziervaart, beroepsvaart en de 'Fast-ferry' of waterbus kenmerkend voor de regio. Mede in verband met de hoge intensiteit van vervoer over de grote rivieren in de regio, beschikt de VRZHZ over een blusboot.

In de regio zijn geen vliegvelden gelegen. Wel bevindt zich aan de zuidkant van Dordrecht een heliport (bij het bedrijf Trust). Het dichtstbijzijnde vliegveld ligt in de buurregio Rotterdam Rijnmond, Rotterdam Airport (vliegveld Zestienhoven).

Ten opzichte van het vorige regionaal risicoprofiel is de weging van de risico's vallend onder dit hoofdstuk ongewijzigd gebleven.

5.5 Gezondheid

Pandemie

In de voorgaande versie van het regionaal risicoprofiel werd een pandemie, zowel mild als ernstig, als één van de grootse risico's voor de regio beoordeeld. Griep pandemieën ontstaan zeer onvoorspelbaar, maar komen wel met een zekere regelmaat voor. Men spreekt van een pandemie wanneer er een wereldwijde epidemie ontstaat, veroorzaakt door een influenzavirus dat niet eerder in de humane populatie heeft gecirculeerd.

In 2007 zijn voor de Nationale Risicobeoordeling (NRB) twee griep pandemie scenario's ontwikkeld, waarop ook de uitwerking in het voorgaande regionaal risicoprofiel voor Zuid-Holland Zuid gebaseerd was. In 2009 werd de wereld geconfronteerd met een nieuwe virusvariant: Influenza A H1N1 2009, in de volksmond Mexicaanse griep genoemd. Deze 2009 pandemie was in zijn effect mild te noemen. Mild in de zin van het aantal besmette personen en de kans op overlijden ten gevolge van de griep. Het was ook de eerste pandemie waarvoor wereldwijd vooraf enige mate van preparatie heeft plaatsgevonden. Zo hebben overheden plannen ontwikkeld om voorbereid te zijn op een pandemie en zijn er antivirale middelen op voorraad genomen. De bevindingen van de griep pandemie uit 2009 hebben geleid tot de behoefte om het onderwerp griep pandemie in de NRB opnieuw tegen het licht te houden en regionaal de risicobeoordeling op aan te passen.

In lijn van de NRB is voor zowel de milde als de ernstige griep pandemie in de risicobeoordeling de impact op diverse criteria naar beneden bijgesteld. Dit heeft geleid tot een verschuiving in het risicodiagram ten opzichte van het eerdere regionaal risicoprofiel.

Ziektegolf

In aanvulling op het algemene dreigingsbeeld zijn er in Zuid-Holland Zuid specifieke risico's voor het uitbreken van infectieziekten vanwege de lage vaccinatiegraad in bepaalde gebieden van onze regio. In die gebieden bevindt de vaccinatie-grad zich in de gevarenzone. Dat levert risico's op voor ziekten als mazelen, rode hond en polio. Die gebieden bevinden zich in Zuid-Holland Zuid in de Alblasserwaard, de Hoekse Waard, en de Vijfheerenlanden. Bij de beoordeling van dit scenario t.b.v. het vorige regionaal risicoprofiel viel het vanwege de lage impactscore buiten het risicodiagram.

Echter de vatbare groep verschilt per infectieziekte en is mede afhankelijk van de periode sinds de vorige uitbraak (met bepaald type). De vatbare groep groeit naarmate de vorige uitbraak langer geleden is en ook de waarschijnlijkheid neemt hiermee toe. Anders dan in de voorgaande versie maakt dit scenario thans onderdeel uit van het regionaal risicoprofiel.

5.6 Sociaal-maatschappelijke omgeving

Incidenten waarbij het ontstaan van paniek in menigten wordt verwacht zijn veelal gekoppeld aan grootschalige evenementen. In de regio valt hierbij te denken aan bijvoorbeeld Dordt in stoom, de Dordtse kerstmarkt, intochten Sinterklaas of de paardenmarkten in Alblasserdam en Numansdorp. Op het gebied van evenementenveiligheid is de afgelopen beleidsperiode geïnvesteerd. De resultaten hiervan zijn (nog) niet meetbaar waardoor de hiermee gepaard gaande risico's ongewijzigd blijven.

In verband met de promotie van FC Dordrecht naar de eredivisie m.i.v. het voetbalseizoen 2014-2015, is het scenario "voetbalrellen" aan het risicoprofiel toegevoegd. Wanneer FC Dordrecht de komende beleidsperiode weer degradeert naar de eerste divisie zal de beoordeling van dit scenario weer naar beneden bijgesteld kunnen worden.

Net als in andere regio's zal men in de regio ZHZ rekening moeten houden met maatschappelijke trends als polarisatie en radicalisering en onrust in probleemwijken. Daarnaast heeft de regio te maken met incidenten als zinloos- en huiselijk geweld, gezinsdrama's e.d. die qua veiligheidsimpact niet hoog scoren, maar tot een aanzienlijke mate van maatschappelijke onrust kunnen leiden

Terrorisme vormt ook in de regio een dreiging. Chemische industrie of vitale objecten kunnen mogelijk doelwit zijn van een aanslag. De mate van dreiging sluit aan bij het landelijk dreigings- en alerteringssysteem en volgt de nationale risicobeoordeling. Terrorisme maakt daarom geen onderdeel uit van de regionale risicoprofielen.

6. De regionale risico's in één overzicht

Tabel 1. geeft een overzicht weer van de uitgewerkte scenario's in deze herziening van het regionaal risicoprofiel, gekoppeld aan de gemeenten waarbinnen de scenario's zich kunnen voordoen.

De kleuren van de cellen corresponderen met de plaats in het risicodiagram en duiden daarmee de combinatie van de mate van impact en waarschijnlijkheid van het betreffende scenario aan.

Rood; een catastrofale impact in combinatie met een onwaarschijnlijk tot zeer waarschijnlijke beoordeling van optreden van een incident.

Groen; aanzienlijke tot ernstige impact in combinatie met een lage tot gemiddelde beoordeling van waarschijnlijkheid van optreden van een incident

Geel; zeer ernstige tot catastrofale impact in combinatie met een onwaarschijnlijke beoordeling van het optreden van een incident,

Óf een zeer ernstige impact in combinatie met een gemiddelde beoordeling van waarschijnlijkheid van optreden van een incident

óf een aanzienlijke tot ernstige impact in combinatie met een waarschijnlijke beoordeling van optreden van een incident.

Gearceerd; op of vlakbij de grens van 2 vlakken.

Tabel 1. Risicoduiding Regionaal Risicoprofiel ZHZ

[illegible]

7. Risicodiagram

